

CONCEPT-Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van [PM datum], nr. 2021-0000417507, houdende regels met betrekking tot de verstrekking van een specifieke uitkering aan gemeenten in de provincie Groningen en aan de provincie Groningen ten behoeve van activiteiten die verband houden met de uitvoering van de versterking, of die gericht zijn op de verbetering van de sociale cohesie, of die gericht zijn op de toekomstbestendigheid of leefbaarheid van de Provincie Groningen (Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Gelet op artikel 17, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

college: indien de ontvanger van de specifieke uitkering:

- a. een gemeente betreft: college van burgemeester en wethouders; en
- b. de provincie Groningen betreft: het college van gedeputeerde staten van de provincie Groningen;

minister: Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Nationaal Programma Groningen: Nationaal Programma Groningen als bedoeld in de Bestuursvereinkomst Nationaal Programma Groningen (Kamerstukken II, 33 529, nr. 587, bijlage 1).

Artikel 2. Activiteiten waarvoor een uitkering wordt verstrekt

1. De minister kan een specifieke uitkering verstrekken aan:

- a. de gemeenten Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Oldambt en Westerkwartier en de provincie Groningen voor de uitvoering van projecten en werkzaamheden ten behoeve van het Nationaal Programma Groningen.
- b. de gemeenten Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen en Oldambt en de provincie Groningen, ten behoeve van activiteiten die gericht zijn op de verbetering van de sociale cohesie, door middel van het maken en uitvoeren van afspraken die voor dat doel zijn gemaakt.
- c. de gemeenten Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen en Oldambt en de provincie Groningen ten behoeve van activiteiten die zijn gericht op de uitvoering van de versterkingsopgave en op activiteiten die daaraan ondersteunend zijn.
- d. de gemeenten Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen en Oldambt en de provincie Groningen ten behoeve van activiteiten in de openbare ruimte die noodzakelijk zijn in verband met de versterkingsopgave.
- e. de gemeenten Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen en Oldambt ten behoeve van activiteiten die gericht zijn op het bieden van sociale en emotionele ondersteuning aan inwoners.
- f. de gemeenten Eemsdelta, Groningen en Midden-Groningen ten behoeve van het versterken van gebouwen in batch 1.588. De gemeenten besteden de uitkering uitsluitend aan:
 - 1°. werkzaamheden voor de versterking van de gebouwen in batch 1.588; of
 - 2°. het verstrekken van subsidies voor de versterking van de gebouwen in batch 1.588.

2. De specifieke uitkering, bedoeld in het eerste lid, bedraagt de in de bijlage per gemeente of de provincie Groningen opgenomen bedragen.

3. De specifieke uitkering wordt niet verstrekt voor BTW verschuldigd over kosten voor de uitvoering van projecten en werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid, voor zover het bedrag van de BTW in aanmerking komt voor compensatie op grond van de Wet op het BTW-compensatiefonds of voor zover de kosten in aanmerking komen voor aftrek op grond van de Wet op de omzetbelasting 1968.

Artikel 3. Voorwaarden

Aan de uitkering kunnen nadere verplichtingen worden verbonden.

Artikel 4. Wijze van betaling

De wijze van bevoorschotting en uitbetaling van de uitkering worden in de beschikking tot toekenning van de uitkering bepaald.

Artikel 5. Informatievoorziening na toekenning

1. Het college informeert de minister op verzoek over de voortgang van de activiteiten waarvoor de specifieke uitkering is toegekend.

2. Het college verleent op verzoek van de minister medewerking en verstrekt informatie ten behoeve van de voortgang en evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van deze regeling.

Artikel 6. Verantwoording en terugvordering

1. De gemeenten en de provincie Groningen leggen verantwoording af over de besteding van de specifieke uitkering op de wijze bepaald in artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet.

2. Als uit de verantwoordingsinformatie blijkt dat de uitkering niet volledig is besteed aan de activiteiten waarvoor deze is verstrekt, of onrechtmatig is besteed, kan de uitkering ter hoogte van het niet of onrechtmatig bestede deel door de minister worden teruggevorderd. De minister doet binnen een jaar na ontvangst van de verantwoordingsinformatie mededeling van de terugvordering aan de ontvanger van de specifieke uitkering.

Artikel 7. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 8. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen.

Lasten en bevelen dat deze regeling met de daarbij behorende toelichting in de Staatscourant zal worden geplaatst.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Bijlage bij artikel 2 van de Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen

1. De specifieke uitkering als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, bedraagt voor:

a. de provincie Groningen: € 37.559.311, waarvan:

1°. € 18.192.500 voor de uitvoering van projecten uit het programma Touekomst, waarvan:

- € 9.152.500 voor de uitvoering van het project Roemte;
- € 150.000 voor de uitvoering van het project Markante Kultuurhoezen;
- € 300.000 voor de uitvoering van het project Zo willen wij wonen;
- € 1.090.000 voor de uitvoering van het project Voorbereidend project Landschapswerkplaats;
- € 105.000 voor de uitvoering van het project Aardbeving beleving;
- € 50.000 voor de uitvoering van het project (Boeren)Erven, als stapstenen voor de natuur;
- € 400.000 voor de uitvoering van het project Elk dorp zijn eigen voedseltuin;
- € 3.000.000 voor de uitvoering van het project Zummerbühne;
- € 2.000.000 voor de uitvoering van het project Sterke musea;
- € 200.000 voor de uitvoering van het project Nu leren wat later is;
- € 1.000.000 voor de uitvoering van het project Kunst in de zorg;
- € 55.000 voor de uitvoering van het project Filosofie op het Vmbo;
- € 210.000 voor de uitvoering van het project Kansrijke Generatie;
- € 115.000 voor de uitvoering van het project De Barst;
- € 115.000 voor de uitvoering van het project Touripedia;
- € 250.000 voor de uitvoering van het project Waddenburger; en

2°. € 19.366.811 voor de uitvoering van projecten uit het Thematisch programma, waarvan:

- € 375.000 voor de uitvoering van het project Organisatielasten thematisch programma;
- € 880.775 voor de uitvoering van het project Digitale academie;
- € 2.000.000 voor de uitvoering van het project Ondernemersportaal GroBusiness;
- € 5.500.000 voor de uitvoering van het project Field labs autonoom vervoer;
- € 234.244 voor de uitvoering van het project 8 persoons OV-bus en taxibus op waterstof
- € 1.621.845 voor de uitvoering van het project Retrofit Q-liner en intercitybus naar waterstof elektrisch;
- € 1.500.000 voor de uitvoering van het project Hive mobility Center (fase 2);
- € 1.020.584 voor de uitvoering van het project Innovatiehub Oost-Groningen;
- € 1.494.600 voor de uitvoering van het project Venturelab Noord;
- € 3.000.000 voor de uitvoering van het project Waterstof Werkt;
- € 1.739.763 voor de uitvoering van het project REGAIN; en

b. de gemeente Groningen: € 1.000.000, voor de uitvoering van het project Budgetten voor dorpsagenda's;

c. de gemeente het Hogeland: € 3.058.605, waarvan:

1°. € 1.602.000 voor de uitvoering van het project Enne Jans Heerd; en

2°. € 1.456.605 voor de uitvoering van het project Centrumplan Leens;

d. de gemeente Midden-Groningen: € 3.220.683, waarvan:

1°. € 300.000 voor de uitvoering van het project Organisatielasten Lokaal Programma Midden-Groningen;

2°. € 1.064.000 voor de uitvoering van het project Ontwikkelbedrijf;

3°. € 570.098 voor de uitvoering van het project Moeders van Midden-Groningen;

4°. € 500.000 voor de uitvoering van het project Toekomstbestendig Cultureel erfgoed;

5°. € 786.585 voor de uitvoering van het project Verbeteren veiligheid Midden-Groningen;

e. de gemeente Eemsdelta: € 9.853.588, waarvan:

1°. € 3.283.500 voor de uitvoering van het project Gebiedsontwikkeling Delfzijl Centrum Zuidoost - Fase 2: Wonen met een plus;

2°. € 290.000 voor de uitvoering van het project Modern Noaberschap;

3°. € 780.450 voor de uitvoering van het project Inzet van buiten- fitnessvoorzieningen;

4°. € 20.000 voor de uitvoering van het project Tijd voor Toekomst (deel Eemsdelta);

- 5°. € 3.930.000 voor de uitvoering van het project Sociaal programma Eemsdelta;
- 6°. € 1.179.638 voor de uitvoering van het project Recreatie en toerisme aanpak;
- 7°. € 370.000 voor de uitvoering van het project Versterken centrumgebieden Eemsdelta.

2. De specifieke uitkering als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor:

PM

3. De specifieke uitkering als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel c, bedraagt voor:

PM

4. De specifieke uitkering als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel e, bedraagt voor:

- a. de gemeente Eemsdelta: € 1.063.132;
- b. de gemeente Oldambt: € 121.760;
- c. de gemeente het Hogeland: € 204.150;
- d. de gemeente Midden-Groningen: € 244.972; en
- e. de gemeente Groningen: € 365.987.

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

In deze regeling worden regels gesteld over specifieke uitkeringen voor zes verschillende doeleinden. De activiteiten die de betreffende gemeenten in de provincie Groningen of de provincie Groningen met behulp van de specifieke uitkering ontplooiën houden verband met de uitvoering van de versterking, of zijn gericht op de verbetering van de sociale cohesie, of zijn gericht op de toekomstbestendigheid of leefbaarheid van de provincie Groningen.

Deze regeling komt de bestuurlijke afspraken na die hierover zijn gemaakt op 6 november 2020 (Kamerstukken II 2020/21, [33 529, nr. 830](#)).

De wettelijke grondslag voor deze regeling is opgenomen in de artikelen 15a en 15b van de Tijdelijke wet Groningen¹. Op het moment van vaststellen van deze regeling, bestaan deze grondslagen in de Tijdelijke wet Groningen nog niet (zie voetnoot 1 voor een toelichting). Vooruitlopen op deze wettelijke grondslagen is in dit geval mogelijk, vanwege de daartoe opgenomen mogelijkheid in artikel 17, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet, in samenhang met artikel 4:23, derde lid, onderdeel a, van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Inhoud

2.1 Algemeen over de inhoud

Deze regeling betreft een meerjarige regeling die het raamwerk biedt voor de specifieke uitkeringen. In de bijlage wordt de specifieke hoogte van de uitkeringen per ontvanger vastgesteld in tranches. Als er nieuwe verstrekkingen nodig zijn, zal de bijlage vervangen worden door een nieuwe bijlage waarin de hoogte van de uitkering per ontvanger voor die nieuwe verstrekkingen bepaald zijn. Afhankelijk van de lokale behoefte op dat moment, is het dus mogelijk dat niet voor alle zes de in artikel 2, onderdelen a tot en met f, van deze regeling opgenomen categorieën van activiteiten specifieke uitkeringen worden toegekend, maar bijvoorbeeld slechts voor één of enkele categorieën.

De eerste keer dat de bijlage wordt vastgesteld zijn daarin de benodigde uitkeringen geregeld voor in het najaar van 2021, en betreft het de volgende verstrekkingen:

- vijfde tranche inzake het Nationaal Programma Groningen;
- eerste tranche inzake Blok B;
- tweede tranche inzake aardbevingsgerelateerde inzet; en
- eerste tranche inzake sociaal-emotionele ondersteuning (specials).

Er zijn in het najaar 2021 dus geen specifieke uitkeringen nodig voor de resterende twee categorieën: Blok D en batch 1.588.

Zoals hiervoor al aangeven bevat artikel 2 van deze regeling in de onderdelen a t/m f verschillende categorieën activiteiten. Per onderdeel komen er aparte beschikkingen voor de betreffende gemeenten of de provincie Groningen. Daarin kunnen voorwaarden worden opgenomen die specifiek gelden voor die uitkering (en niet voor de andere uitkeringen) zoals een uiterlijke bestedingsdatum, en er zal ook per onderdeel door de ontvanger over de middelen verantwoord moeten worden. Deze verantwoording verloopt via de *single information, single audit* (sisa)-methodiek. Elk onderdeel zal dus ook aparte sisa-indicatoren hebben, die in de beschikkingen worden vastgelegd.

Voor alle zes de doeleinden waarvoor specifieke uitkeringen worden geregeld geldt dat dit doelen betreft waarvoor over een periode van meerdere jaren activiteiten door gemeenten en provincie worden ontplooid. Er zijn daarom meerdere tranches, dat wil zeggen meerdere uitkeringsmomenten, steeds afhankelijk van de behoeften van de betreffende medeoverheid voor de betreffende opgave op dat moment.

In deze regeling worden voor de specifieke uitkeringen het volgende geregeld:

¹ Artikel 15b zal, indien het wetsvoorstel door het parlement wordt aangenomen, worden ingevoegd in de Tijdelijke wet Groningen in een wetsvoorstel dat momenteel bij de Eerste Kamer aanhangig is, in afwachting van een novelle. Dat betreft het wetsvoorstel: Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen (Kamerstukken I 2020/21, 35606, nr. A).

- artikel 2: in dit artikel is bepaald ten behoeve van welke activiteiten de specifieke uitkering kan worden verstrekt. Deze activiteiten verschillen onderling tussen de zes types specifieke uitkeringen. Die activiteiten zijn opgenomen in de onderdelen a tot en met f, en zullen hieronder in de paragraaf met het tussenkopje 'Activiteiten waarvoor een uitkering kan worden verstrekt' nader worden toegelicht. Met betrekking tot de overige artikelen in deze regeling geldt dat deze generiek gelden voor alle specifieke uitkeringen uit deze regeling.
- artikel 3: de voorwaarden (dit artikel bevat een grondslag op grond waarvan in de beschikkingen tot toekenning van de uitkering aanvullende voorwaarden kunnen worden opgenomen);
- artikel 4: de wijze van betaling van de uitkering (hierover zal ook telkens in de beschikkingen een passage worden opgenomen);
- artikel 5: informatievoorziening vanuit de ontvangers ten behoeve van controle van de voortgang en ten behoeve van evaluatie;
- artikel 6: verantwoording en terugvordering.

2.2 Activiteiten waarvoor een uitkering kan worden verstrekt

Zoals in paragraaf 2.1 is opgemerkt, vallen de activiteiten waarvoor een specifieke uitkering kan worden verstrekt uiteen in zes categorieën, die zijn opgenomen in artikel 2, onderdelen a tot en met f, van deze regeling. Deze activiteiten zijn hieronder per categorie toegelicht.

2.2.1 De uitvoering van projecten die zijn goedgekeurd in bestuursvergaderingen van het Nationaal Programma Groningen

De categorie specifieke uitkeringen die zijn geregeld in artikel 2, onderdeel a, zien op de uitvoering van projecten die zijn goedgekeurd in bestuursvergaderingen van het Nationaal Programma Groningen.

Op 5 oktober 2018 zijn het kabinet en de regionale bestuurders het startdocument Nationaal Programma Groningen² (hierna: NPG) overeengekomen. Deze NPG-middelen worden uitgegeven aan verschillende doeleinden. Gedacht kan worden aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken inzake demografische veranderingen, energietransitie en economische uitdagingen rond digitalisering en vergroening. Het NPG beoogt dat de regio Groningen een toekomstbestendig en leefbaar gebied blijft, met behoud van eigen identiteit, waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Op 11 maart 2019 zijn in de bestuursovereenkomst van het Nationaal Programma Groningen³ en het document 'Een programma dat groeit'⁴ de samenwerkingsafspraken voor het vervolg van het NPG vastgelegd en zijn ambities en doelen verscherpt. In dat kader zijn ook afspraken gemaakt over de manier waarop het NPG georganiseerd wordt, welke positie gemeenteraden en provinciale staten krijgen en onder welke voorwaarden middelen beschikbaar komen voor het NPG.

Het Rijk investeert via dit programma € 1,15 miljard in Groningen. De € 1,15 miljard wordt gedurende de looptijd van het NPG in meerdere tranches overgemaakt aan de betrokken gemeenten en Provincie Groningen. Het NPG kent een looptijd van tien jaar. De bestuursovereenkomst eindigt op 11 maart 2029. Die termijn kan eventueel verlengd worden als er door de betrokken partijen gebruik wordt gemaakt van de verlengingsmogelijkheid in de bestuursovereenkomst. In het document 'Financiële opbouw Nationaal Programma Groningen'⁵ is weergegeven via welke verdeelsleutel de financiële middelen zijn verdeeld over gemeenten en de provincie. De uiteindelijke toekenning van de middelen is vervolgens nog afhankelijk van de projecten die aangevraagd worden en vervolgens getoetst worden door het NPG-bestuur. Die definitieve bedragen zijn daarbij afhankelijk van de toegekende projecten, de programma's en hun kasritmes. Gedurende de looptijd van het NPG worden ministeriële regelingen vastgesteld ter verstrekking van de specifieke uitkeringen.

² Kamerstukken II 2018/19, 33 529, 528

³ <https://www.nationaalprogrammagoningen.nl/app/uploads/2019/07/bestuursovereenkomst-nationaal-programma-groningen-11-maart-2019.pdf>

⁴ https://www.nationaalprogrammagoningen.nl/app/uploads/2019/07/een-programma-dat-groeit_nationaal-programma-groningen_11-maart-2019.pdf

⁵ <https://www.nationaalprogrammagoningen.nl/app/uploads/2019/11/financiele-opbouw-van-nationaal-programma-groningen.pdf>

Met de eerste tranche NPG van 12 juli 2019 ([Stcrt. 2019, 40228](#)); gewijzigd op 9 september 2019 ([Stcrt. 2019, 49943](#)), de tweede tranche NPG van 4 december 2019 ([Stcrt. 2019, 66468](#)), de derde tranche NPG van 28 september 2020 ([Stcrt. 2020, 50516](#)) en de vierde tranche van juni 2021 zijn reeds middelen ter beschikking gesteld voor projecten uit het NPG.

Met onderhavige regeling wordt het kader voor de specifieke uitkeringen nu meerjarig geregeld, en zullen vervolgens de bedragen en ontvangers van de tranches telkens in de bijlage worden vastgesteld.

2.2.2 Verbetering van de sociale cohesie

De categorie specifieke uitkeringen die zijn geregeld in artikel 2, onderdeel b, zien op de verbetering van de sociale cohesie in het aardbevingsgebied. Het bevorderen van de sociale cohesie, door te voorkomen dat de versterkingsoperatie leidt tot sociale ontwrichting is een van de uitgangspunten van blok B uit de bestuurlijke afspraken van 6 november 2020⁶.

In de eerdergenoemde bestuurlijke afspraken zijn namelijk afspraken gemaakt over adressen waarbij door de versterking vraagstukken rondom sociale ontwrichting spelen. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen wanneer door de toepassing van nieuwe inzichten (met betrekking tot veiligheid in het aardbevingsgebied en de daarmee samenhangende vereiste versterking van gebouwen) moeilijk uitlegbare verschillen ontstaan in een straat, wijk of dorp. Op basis van een beoordeling op grond van nieuwe inzichten kan een gebouw namelijk veel lichtere of geen versterkingsmaatregelen nodig hebben dan bij een beoordeling op grond van oude inzichten. Het hierdoor ontstane verschil tussen gebouwen kan onwenselijk zijn. Met de gemaakte afspraken wordt beoogd meer keuzemogelijkheid te bieden voor bewoners en onterechte ongelijkheid te voorkomen. In die gevallen waar moeilijk uitlegbare verschillen ontstaan, wordt namelijk een tegemoetkoming of maatwerk mogelijk gemaakt. Ook is voor een groep van circa 1300 adressen afgesproken dat deze een specifieke aanpak krijgen, bijvoorbeeld zoals deze gelden bij Hart van Opwierde en Zandplaten-Zuid.

Aan de hierboven beschreven categorie gebouwen wordt in de bestuurlijke afspraken gerefereerd met de term 'Blok B'. Dit blok bestaat uit circa 4.000 adressen waarvoor de aardbevingsgemeenten clustervoorstellen hebben gedaan. De aardbevingsgemeenten hebben hiermee de groep adressen afgebakend en hebben voor de uitwerking van dit blok de verantwoordelijkheid genomen. De (subsidie)regelingen voor blok B worden dan ook door de gemeenten zelf vastgesteld.⁷

Door middel van de op grond van de specifieke uitkering verstrekte middelen kunnen de gemeenten in het kader van de sociale cohesie verschillende doeleinden financieren. Ten eerste zal een deel van de middelen gebruikt worden om het grootste deel van de gebouweigenaren van gebouwen waarvoor clustervoorstellen zijn gedaan aanspraak te laten maken op een tegemoetkoming van €13.000. Deze tegemoetkoming is vergelijkbaar met de vergoeding die in de bestuurlijke afspraken beschikbaar is gesteld voor adressen die al een versterkingsadvies hebben en kiezen voor herbeoordeling, dat betreft de groep waaraan wordt gerefereerd met de term 'Blok A' in de bestuurlijke afspraken. Ook kan de specifieke uitkering bij deze adressen gebruikt worden voor het inzetten van aanvullende (versterkings)maatregelen, dit is het eerdergenoemde maatwerk. De extra inzet kan nodig zijn voor het oplossen van specifieke problematiek, om bewoners tegemoet te komen die zich onveilig voelen, en om pakketten aan te bieden die qua woningverbetering gelijkwaardig zijn aan de maatregelen die eerder voortvloeiden uit de NPR 2018. Tot slot wordt ook de versterking van de eerdergenoemde 1300 adressen waarover afspraken zijn gemaakt gefinancierd.

Met onderhavige regeling wordt het kader voor de specifieke uitkeringen nu meerjarig geregeld, en zullen vervolgens de bedragen en ontvangers van de tranches telkens in de bijlage worden vastgesteld.

2.2.3 Aardbevingsgerelateerde inzet

De aardbevingsgemeenten en de provincie Groningen verwachten de komende jaren meer inzet nodig te hebben om uitvoering te geven aan de versterkingsopgave. Dit budget wordt beschikbaar gesteld voor de regionale kosten rondom de inzet in het dossier als gevolg van de gaswinning, waarbij het zwaartepunt op de versterkingsopgave ligt. Er kan op grond van artikel 2, onderdeel c,

⁶ Kamerstukken II 2020/21, 33 529, nr. 830.

⁷ [PM: worden nog uitgewerkt en er is nog geen definitieve regeling]

een specifieke uitkering worden verstrekt aan de gemeenten Eemsdelta, Groningen, het Hogeland, Midden-Groningen en Oldambt en de provincie Groningen ten behoeve van activiteiten die zijn gericht op de uitvoering van de versterkingsopgave en op activiteiten die daaraan ondersteunend zijn.

In 2016 is afgesproken dat de gemeenten en de provincie in het aardbevingsgebied gecompenseerd zouden worden voor de extra werkzaamheden. In het bestuursakkoord van 6 november jl. is vastgelegd dat er middelen beschikbaar worden gesteld aan de aardbevingsgemeenten en provincie Groningen ten behoeve van de extra organisatiekosten die direct te maken hebben met de versterking. De aardbevingsgemeenten verwachten de komende jaren meer middelen nodig te hebben om uitvoering te geven aan de versterkingsopgave.

De verdeling van de middelen is vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG). De onderlinge verdelingssystematiek is door vertegenwoordigers van de aardbevingsgemeenten en provincie vormgegeven op basis van een vast deel, dat minimale extra inzet vraagt en een variabel deel, welke gebaseerd is op het aantal woningen die naar rato over de gemeenten en provincie worden verdeeld.

Er zijn naast de aardbevingsgemeenten en de provincie diverse maatschappelijke organisaties (hierna: MO's) die zich eveneens inzetten in het kader van de versterkingsoperatie en de negatieve gevolgen van bodemdaling door de gaswinning. Naast de middelen die via de aardbevingsgemeenten of de provincie beschikbaar worden gesteld, komt het voor dat MO's ook gefinancierd worden met additionele middelen vanuit het Rijk. Het Rijk verstrekt deze middelen ook via een specifieke uitkering aan de medeoverheden die de middelen vervolgens aan de betreffende organisaties verstrekken. Dit is bijvoorbeeld het geval voor MO's zoals het Gasberaad en de Groninger Bodembeweging, maar ook de Veiligheidsregio Groningen en Stut en Steun vallen hieronder. Ook aan een onafhankelijk aanspreekpunt zoals de Onafhankelijke Raadsman worden middels deze constructie middelen versterkt.

Met onderhavige regeling wordt het kader voor de specifieke uitkeringen nu meerjarig geregeld, en zullen vervolgens de bedragen en ontvangers van de tranches telkens in de bijlage worden vastgesteld.

2.2.4 activiteiten in de openbare ruimte die noodzakelijk zijn in verband met de versterkingsopgave

Deze categorie staat ook wel bekend als 'blok D'. Hier kan op grond van artikel 2, onderdeel d, een specifieke uitkering worden verstrekt. In de bestuurlijke afspraken van 6 november jl. is vastgelegd dat er in totaal € 300 mln. beschikbaar wordt gesteld voor blok D. Hierbij is € 250 mln. beschikbaar gesteld vanuit het Rijk en € 50 mln. vanuit het gereserveerde lokale deel Nationaal Programma Groningen, als bijdrage in de ontwikkeling van het gebied. Blok D wordt ook wel het 'Gebiedsfonds' genoemd.

De middelen uit het Gebiedsfonds kunnen voor verschillende doeleinden worden ingezet. Deze hebben allen te maken met gebiedsontwikkeling in de openbare ruimte. Zo kunnen middelen worden ingezet voor de inpassingskosten⁸ die de gemeenten maken bij sloop-nieuwbouw van huizen en bij de versterking. Hier wordt in ieder geval onder verstaan de aansluiting van riool, wegen en de inrichting van de openbare ruimte. Daarnaast kunnen de middelen worden ingezet voor het aanbrengen van noodzakelijke verbeteringen in de openbare ruimte die samenhangen met de versterking. Tevens zullen de middelen moeten worden uitgegeven aan inpassingskosten die optreden bij de uitvoering van projecten waarvoor een vast bedrag is afgesproken en waarbij de gemeente beslist over de uitvoering. Hierbij kan gedacht worden aan de uitvoering van het Scholenprogramma, Zorgprogramma en Erfgoedprogramma. Tot slot is het mogelijk dat de middelen uit het Gebiedsfonds worden ingezet om het tekort te dekken in de uitvoering van Batch 1588.

Met onderhavige regeling wordt het kader voor de specifieke uitkeringen nu meerjarig geregeld, en zullen vervolgens de bedragen en ontvangers van de tranches telkens in de bijlage worden vastgesteld.

⁸ Onder inpassingskosten verstaan wij de grondexploitatiekosten van het (openbaar) gebied rondom en onder de in Groningen te versterken woningen en alles wat daarmee samenhangt waardoor het gebied vanwege de overheid veilig en betrouwbaar in (her)gebruik genomen kan worden voor de beoogde functies (wonen, bedrijven, kantoren, winkels voorzieningen etc.) op basis van wetgeving, beleid en verordeningen.

2.2.5 Sociaal-emotionele ondersteuning

In de bestuurlijke afspraken van 6 november jl.⁹ zijn toezeggingen gedaan om de inzet voor sociale en emotionele ondersteuning van de inwoners van Groningen te continueren. Bestuurlijk is besloten € 10 miljoen voor de komende vijf jaar te reserveren voor sociale en emotionele ondersteuning. Voorbeelden van dergelijke ondersteuning zijn aardbevingscoaches, opbouwwerkers en extra investeringen in maatschappelijk ondersteuning, als ook geestelijke verzorging. Voor de inzet van de middelen geldt geen blauwdruk, de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de gemeenten. Het besluit over de verdeling van de middelen is genomen door het gemeentelijke deel van de bestuurlijke tafel Sociaal en Gezondheid, waarin de wethouders van de aardbevingsgemeenten aanschuiven die zich bezighouden met sociale en maatschappelijke vraagstukken.

Met onderhavige regeling wordt het kader voor de specifieke uitkeringen nu meerjarig geregeld, en zullen vervolgens de bedragen en ontvangers van de tranches telkens in de bijlage worden vastgesteld.

2.2.6 Batch 1.588

Batch 1.588 is een groep van 1588 woningen in het aardbevingsgebied in Groningen. Deze woningen waren al in een ver gevorderd stadium met versterking op het moment dat het kabinet heeft besloten om de gaswinning te beëindigen. Op basis van het verwachte dreigingsniveau bij voortdurende hoge gaswinning zouden deze gebouwen gesloopt en herbouwd moeten worden. In de zomer van 2018 heeft de minister van EZK in samenspraak met de gemeenten besloten dat deze gebouwen, ondanks het dalende dreigingsniveau, alsnog worden vervangen door nieuwbouw. De reden hiervoor was dat het onzeker was hoe het dalende dreigingsniveau voor deze gebouwen zou doorwerken. Een herbeoordeling van deze gebouwen is onwenselijk, gelet op de fase waarin de gebouwen verkeerden.

In het Convenant Batch 1.588 is afgesproken dat er middelen voor de versterking van batch 1.588 aan de betrokken gemeenten ter beschikking worden gesteld ([Stcr. 2019, 18984](#)). De gemeenten stellen het budget op basis van de bij het convenant opgenomen prijslijst vervolgens ter beschikking aan de eigenaren van de gebouwen. Ongeveer een derde van de woningen is eigendom van particulieren. De rest is eigendom van woningbouwcorporaties. Het bedrag dat in de eerste tranche is uitgekeerd maakte deel uit van het totaalbudget dat beschikbaar is gesteld voor de versterking van batch 1.588. Het budget dat in de tweede tranche is uitgekeerd en de bedragen die in de komende tranches worden verstrekt, zullen eveneens ingezet worden voor de uitvoering van versterkingswerkzaamheden omtrent batch 1.588. De subsidieverordeningen voor batch 1.588 worden geregeld door Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)¹⁰.

Met onderhavige regeling wordt het kader voor de specifieke uitkeringen nu meerjarig geregeld, en zullen vervolgens de bedragen en ontvangers van de tranches telkens in de bijlage worden vastgesteld.

3. Verantwoording en Terugvordering

Het beschikte bedrag dient uiterlijk op 15 juli van het jaar volgend op de begrotingsjaren te worden verantwoord. De provincie Groningen en de gemeenten verantwoorden conform de Financiële-verhoudingswet over de rechtmatigheid van bestedingen waarvoor een specifieke uitkering is verstrekt. Dit gebeurt via de single information, single audit (SiSa)-methodiek in de jaarrekening, conform de vereisten in de Financiële-verhoudingswet.

Bij niet tijdig indienen van verantwoordingsinformatie, treedt het maatregelenbeleid van het ministerie van BZK in werking. Er volgt opschorting van uitbetaling van de algemene uitkering totdat de verantwoordingsinformatie is ontvangen, tot een maximum van 26 weken.

⁹ (Kamerstukken II 2020/21, 33 529, nr. 830) pagina 7.

¹⁰ <https://www.snn.nl/alle-subsidies/batch-1588-versterkingsopgave-groningen>

Indien uit de verantwoordingsinformatie blijkt dat de uitkering niet volledig is besteed aan de activiteiten waarvoor deze is verstrekt, dan kan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: de minister) dat deel van de toegekende specifieke uitkering terugvorderen. De minister kan terugvorderen:

- a. voor zover er geen (volledige) of onjuiste verantwoordingsinformatie is verstrekt;
 - b. indien de verantwoordingsinformatie te laat is ontvangen;
 - c. voor zover de daadwerkelijke kosten lager zijn dan de uitkering;
 - d. voor zover de uitkering niet rechtmatig is besteed;
 - e. voor zover de rechtmatigheid van de besteding volgens de controlerende accountant onzeker is.
- Indien de verantwoordingsinformatie te laat, niet of niet volledig wordt verstrekt, stelt de minister de uitkering op een lager bedrag vast als volledige terugvordering tot een onbillijkheid van overwegende aard zou leiden.

Bij het ontvangen van een specifieke uitkering leggen zowel gemeenten als de provincie verantwoording af aan de minister. Indien provincies en gemeenten van elkaar middelen ontvangen die afkomstig zijn uit een specifieke uitkering, verantwoorden zij rechtsreeks bij de minister (op basis van artikel 17a, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet).

4. BTW

De activiteiten waarvoor de uitkering wordt verstrekt kunnen activiteiten zijn waarover de provincie of de gemeenten BTW verschuldigd zijn. De specifieke uitkering wordt niet verstrekt voor de over de activiteiten verschuldigde BTW. De BTW-component wordt gestort in het BTW-compensatiefonds van het Ministerie van Financiën. Provincies en gemeenten kunnen op grond van de relevante wet- en regelgeving een beroep doen op terugontvangst van de betaalde BTW componenten. Ten behoeve van de specifieke uitkeringen die zijn opgenomen in de bijlage op het moment van vaststelling van deze regeling wordt € PM gestort in het BTW-compensatiefonds. Daarnaast is denkbaar dat de provincie of een gemeente met de uitkering activiteiten verricht waarbij de kosten aftrekbaar zijn op grond van de Wet op de omzetbelasting 1968. De specifieke uitkering wordt niet verstrekt voor deze kosten. Het geldende uitgangspunt is: kosten die op een andere wijze gecompenseerd kunnen worden, worden niet uit de specifieke uitkering betaald.

5. Staatssteun

Omdat de specifieke uitkering onder meer besteed kan worden aan door derden verleende diensten, is het van belang dat de gemeenten en de provincie Groningen bij de besteding alert zijn op de – Europese – regels inzake staatssteun. De gemeenten en de provincie hebben een zelfstandige verantwoordelijkheid om te waarborgen dat geen verboden staatssteun wordt verstrekt. Wel wordt opgemerkt dat bij aanbestedingen ten behoeve van de projecten de regels uit de Aanbestedingswet 2012 van toepassing kunnen zijn.

Ten aanzien van staatssteun is met name van belang de vraag of er sprake is van bevoordeling van een onderneming in Europeesrechtelijke zin (als bedoeld in artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie), welke door de subsidie bepaalde kosten, die ze normaal zelf moeten betalen, niet hoeven te dragen. Aangezien de projecten waarvoor de specifieke uitkering kan worden verleend in een samenwerkingsverband tussen het Rijk, provincie Groningen, en gemeenten in Groningen zijn besproken, maar nog niet precies zijn ingevuld (zoals welke partijen worden ingehuurd), kan op rijksniveau geen staatssteuntoets worden uitgevoerd. Conform de interdepartementale afspraken over staatssteun¹¹ moeten de provincies daarom zelfstandig een staatssteuntoets uitvoeren.

Het Ministerie van BZK coördineert provinciale en gemeentelijke staatssteunprocedures via het Coördinatiepunt Staatssteun Decentrale Overheden (hierna: CSDO BZK) en heeft in dat kader periodiek overleg met de provincies en VNG.

6. Relatie met andere wet- en regelgeving

6.1 Algemene wet bestuursrecht

¹¹ Interdepartementale afspraken inzake staatssteun 2017, 12 oktober 2017. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040099/2017-10-21>

Een beschikking tot het verstrekken van een specifieke uitkering is een beschikking in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Indien het college van burgemeester en wethouders dan wel het college van gedeputeerde staten het niet eens is met de beschikking van de minister, dan kan het college daartegen in bezwaar gaan en vervolgens beroep bij de bestuursrechter instellen op grond van de Awb. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat volgens deze regeling alleen gemeenten of de provincie Groningen in aanmerking komen voor het ontvangen van een specifieke uitkering voor de betreffende activiteiten. Dat betekent dat derden, zoals de bij de uitvoering van de activiteiten betrokken andere partijen, geen rechtstreeks belang hebben bij de beschikking van de minister en dat zij om die reden niet als belanghebbenden tegen die beschikking in bezwaar of beroep kunnen gaan.

6.2 Financiële-verhoudingswet

De financiële verhouding tussen het Rijk en de gemeenten is geregeld in de Financiële-verhoudingswet. De bepalingen over specifieke uitkeringen uit de Financiële-verhoudingswet zijn op deze regeling van toepassing. Daarom is in deze regeling toepassing gegeven aan de artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet met betrekking tot de wijze van verantwoording door de gemeente van de besteding van de uitkering en de eventuele terugvordering als deze onrechtmatig zou worden besteed. Dit is gedaan in lijn met het uitgangspunt bij specifieke uitkeringen om de wijze van verantwoording en terugvordering in de regeling van de specifieke uitkering op te nemen.

7. Administratieve lasten voor burgers en bedrijven

Aangezien deze regeling specifieke uitkeringen betreft, en daarom uitkeringen aan medeoverheden, worden er geen uitvoeringslasten voor burgers en bedrijven verwacht. Medeoverheden kunnen met behulp van de uitkering activiteiten ontplooiën waarbij ze derde partijen inschakelen, en dat kunnen burgers en bedrijven zijn. Die zullen dan echter in het kader van hun gebruikelijke dienstverlening optreden.

Het Adviescollege Toetsing en Regeldruk (ATR) heeft aangegeven de verwachting te delen dat er geen regeldrukgevolgen worden verwacht voor burgers en bedrijven, en heeft daarom aangegeven geen formeel advies uit te brengen bij deze regeling.

8. Evaluatie

Indien de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de deze regeling wenst, zijn de colleges van burgemeester en wethouders dan wel het college van gedeputeerde staten op basis van artikel 5, tweede lid, verplicht om de daarvoor benodigde informatie op verzoek te verstrekken.

9. Consultatie

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren